

Sygn.akt III AUa 1485/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 maja 2015r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Marek Szymanowski (spr.)

Sędziowie: SA Barbara Orechwa-Zawadzka

SO del. Marzanna Rogowska

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 maja 2015 r. w B.

sprawy z odwołania J. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o wcześniejszą emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 11 lipca 2014 r. sygn. akt III U 772/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz J. K. (1) kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Sygn. akt III AUa 1485/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. decyzją z dnia 3.07.2013 r. odmówił J. K. (1) prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji wskazał, że zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013r. poz.1440) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) , ponieważ nie udowodnił on wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W szczególności organ rentowy wskazał, iż do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach nie zaliczył okresu 01.10.1980 r. - 01.06.1982r. z tytułu zatrudnienia w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej z uwagi na fakt, że J. K. (1) nie był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w myśl Kodeksu Pracy - lecz był członkiem tej spółdzielni.

W odwołaniu od tej decyzji J. K. (1) wniósł o ponowne rozpatrzenie jego sprawy, gdyż przepracował w szkodliwych warunkach więcej niż 15 lat. Decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie jest więc słuszna.

Wyrokiem z dnia 11 lipca 2014 r. Sąd Okręgowy w Suwałkach zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 12 kwietnia 2013 r. Skupiając się na jedynej spornej przesłance nabycia prawa do emerytury Sąd Okręgowy przede wszystkim wskazał, iż orzecznictwo sądowe umożliwia w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych wykazywanie okoliczności mających wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Zgromadzony zaś w sprawie materiał dowody pozwala zaś zdaniem Sądu Okręgowego natomiast na uwzględnienie do stażu pracy w warunkach szczególnych następujących okresów zatrudnienia:

- w Spółdzielni Pracy (...) w S. od 6.05.1971r. do 23.11.1972r. (1,6,19);
- w B. Zakładach (...) Oddział w E. od 1.03.1973r. do 14.11.1973r. (0,8,14);
- w Zakładach (...) w E. od 27.11.1973r. do 1.02.1974r. (0,2,5);
- w (...) Kombinacie (...) od. 20.02.1975r. do 7.10.1975r. (0,7,17)
- w Przedsiębiorstwie (...) w E. od 25.11.1975r. do 28.08.1976r. (0,9,4)
- w Spółdzielni Usług Rolniczych w E. od 4.10.1976r. do 30.06.1978r. (1,8,28);
- w Spółdzielni Usług Rolniczych w O. od 11.07.1978r. do 30.09.1980r. (2,2,21);
- w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w B. od 1.10.1980r. do 1.06.1982r. (1,8,1)
- w Spółdzielni Usług Rolniczych w E. Zakładzie Usług (...) w W. od 10.11.1984r. do 31.01.1991 r. (6,2,21);
- w MAT-P. Przedsiębiorstwie (...) od 19.03.1997r. do 30.08.1997r. (0, 5, 21) ;
- w Zakładzie (...) w E. od 19.01.1998r. do 18.07.1998r. (0,6,0).

Zdaniem Sądu Okręgowego fakt pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy potwierdzają jego zeznania w charakterze strony w trybie art. 299 k.p.c., jego pracownicze akta osobowe o się za poszczególne okresy zatrudnienia, zeznania przesłuchiwanego świadków i same świadectwa pracy wydane wcześniej odwołującemu się. Pracownicze akta osobowe o stałej w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach Sąd zgromadził za okresy pracy odwołującego się w Zakładach (...) w E. w charakterze robotnika do ciężkich prac, w Spółdzielni Kółek Rolniczych w E. w charakterze traktorzysty, w Zakładzie Produkcji (...) w S. w charakterze betoniarza, w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w B. w charakterze traktorzysty, w Spółdzielni Kółek Rolniczych w O. w charakterze traktorzysty w Przedsiębiorstwie (...) w charakterze pracownika do wyrobu parapetów z laminatu i w Zakładzie (...) w charakterze operatora koparki. W świetle tych akt zdaniem Sądu pierwszej instancji nie ulega wątpliwości, że wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Umowy o pracę angaże i pisma w stosunku do odwołującego się zawarte w tych aktach odnoszą się do osoby jako zatrudnionej przy pracy w szczególnych warunkach. Taką pracę potwierdzają też przesłuchani w sprawie świadkowie H. A. i W. S. co do zatrudnienia w Spółdzielni Usług Rolniczych w O., a później Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej, C. M. i K. P. co do zatrudnienia w Spółdzielni Usług Rolniczych w E., S. O. co do zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w E., P. K. co do zatrudnienia w jego przedsiębiorstwie w (...) i Z. S. na zatrudnienie w Zakładach (...) w E.. Z dowodów tych łącznie ze świadectwami pracy przedstawionymi przez odwołującego się wynika, że pracował on w szczególnych warunkach jako traktorzysta (kierowca ciągnika), betoniarz, operator ładowarki i robotnik do ciężkich prac załadunkowych i rozładunkowych (ładowacz, pracownik fizyczny). Pracę tymczasem traktorzystów (kierowców ciągników), betoniarzy, operatorów ładowarek i robotników do ciężkich prac załadunkowych i rozładunkowych zgodnie z wykazem powołanym na wstępie rozporządzenia Rady ministrów z dnia 7.02.1983r. zalicza się do prac wykonywanych w szczególnych warunkach (Dział VIII poz. 1 i 3, Dział V poz. 3 i 4). Do prac wykonywanych w szczególnych warunkach zalicza się także prace przy wytwarzaniu parapetów z laminatu jako prace przy produkcji i przetwarzaniu żywic i tworzyw sztucznych (Dział IV, poz. 17), analogicznie jak przy produkcji

łódek z laminatu, co Sądowi pierwszej instancji znane jest z urzędu z innych spraw toczących się wcześniej przed sądem. W sprawie odnośnie wyżej wskazanych okresów zatrudnienia praca odwołującego się nie ma odniesienia do akt osobowych bądź zeznań świadków tylko co do (...) Kombinatu (...) Oddział w E.. Nie można bowiem było takich dowodów uzyskać z uwagi na upływ czasu i niemożność ustalenia miejsca przechowywania akt osobowych. Nie mniej ze świadectw pracy i zeznań odwołującego się jednoznacznie wynika, że w Kombinacie (...) pracował pod ziemią, a w B. Zakładach (...) jako pracownik fizyczny przy ciężkich pracach załadunkowych i rozładunkowych. Stąd podlegały one zaliczeniu do prac wykonywanych w szczególnych warunkach (Wykaz A Dział I poz. 1 i Dział VIII poz. 1).

Odnośnie pracy odwołującego się w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej to Sąd Okręgowy przyjął tą pracę jako wykonywaną w rygorach zwykłego pracowniczego stosunku pracy, a nie spółdzielczego stosunku pracy. Wynikało to bowiem zdaniem Sądu z zeznań wskazanych już świadków W. S. i H. A.. Praca mianowicie odwołującego się polegała na pracy pod kierownictwem i nadzorem w ściśle określonych godzinach pracy i w wymiarze jak pracowniczego stosunku pracy. Wnioski z zeznań tych świadków potwierdza też znajdująca się w dokumentacji pracowniczego akt osobowych odwołującego się za okres tego zatrudnienia umowa o pracę z dnia 1.10.1980r. oraz deklaracja członkostwa, która mówi o zobowiązaniu do uiszczenia wkładu członkowskiego dopiero 31.03.1981r. O zatrudnieniu odwołującego się w charakterze pracowniczego stosunku pracy świadczą również pisma Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej z dnia 1.06.1982r.; pierwsze że Spółdzielnia wyraża zgodę na przejście J. K. (1) do pracy w Związku Spółek (...) w P. za porozumieniem stron, a drugie że wykorzystał 15 dni urlopu wypoczynkowego. Jest też zaświadczenie z dnia 1.06.1982 r., że od dnia 1.10.1980r. do 31.05.1982r. J. K. (1) pracował w pełnym wymiarze godzin jako traktorzysta. Gdyby tymczasem J. K. (1) nie pracował w rygorze pracowniczego stosunku pracy to przecież w stosunku do niego takich pism nie wystawiano by.

Sąd Okręgowy zaś nie uwzględnił do pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w Gminnej Spółce (...) w E., gdyż nie mógł oprzeć się bez dokumentacji pracowniczego tylko co do tego na samych twierdzeniach odwołującego się i zeznaniach świadka S. W.. Odwołujący się na ten okres zatrudnienia nie przedstawił nawet świadectwa pracy. Wyjaśnił też ostatecznie, że w Spółce (...) pracował również przy wykaszaniu rowów, naprawie drenażu, a więc nie tylko jako operator koparki. Stąd nie można uznać aby stale i w pełnym wymiarze czasu pracy świadczył ją podczas tego zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Do pracy w szczególnych warunkach sąd nie uwzględnił też zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym od 19.09.1974r. do 10.02.1975r., gdyż z akt osobowych i zeznań świadków E. K. wynika, że jeździł też w tym Przedsiębiorstwie samochodem Ż. i W., a więc nie będących samochodami ciężarowymi.

Zważywszy jednak na to, że przyjęty przez Sąd Okręgowy okres pracy w szczególnych warunkach w jego ocenie przekraczał 15 lat oraz to, iż wnioskodawca bezbronnie spełnia pozostałe przesłanki prawa do emerytury Sąd Okręgowy przyznał mu to prawo od dnia złożenia wniosku tj. 12.04.2013r., zmieniając na zasadzie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zaskarżoną decyzję;

Apelacja od powyższego wyroku złożył organ rentowy, który zaskarżam w całości i zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego art. 233 § 1 i 2 k.p.c. polegające na błędnej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego i przekroczenia granicy swobodnej oceny dowodów polegającego na przyjęciu, że ubezpieczony posiada wymagany staż ubezpieczeniowy pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999r w wysokości 15 lat, a w konsekwencji, że spełnia on warunki do przyznania prawa do otrzymania emerytury w obniżonym wieku.

Wskazując na powyższy zarzut apelacja wnosi o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i orzeczenie o kosztach za II instancje.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja ostatecznie podległa oddaleniu , aczkolwiek niektóre podniesione zarzuty okazały się trafne.

Jak wiadomo podstawą faktyczną wyroku Sądu Apelacyjnego jako sądu odwoławczego jest materiał dowodowy zgromadzony przez ten Sąd oraz Sąd pierwszej instancji (art. 382 k.p.c.). Taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie albowiem Sąd Apelacyjny uzupełnił i to w sposób istotny materiał dowodowy zebrany w sprawie przeprowadzając dowód z dołączonych w toku postępowania apelacyjnego dokumentów (k.152-158) w dniu 19 i 26 maja 2015 r. dowód z zeznań świadków (C. P., J. P. , R. Ś. oraz J. K. (2) k.170-171) oraz przesłuchania wnioskodawcy w charakterze strony (k.113). Koncentracja uwagi Sądu Apelacyjnego w zakresie dokonania własnej oceny całego zebranego w obu instancjach materiału dowodowego i dokonania własnych ustaleń dotyczyła przede wszystkim jedynej spornej w sprawie przesłanki nabycia prawa do emerytury, a zatem tego czy wnioskodawca posiadał przed dniem 1 stycznia 1999 r. 15-letni staż pracy w szczególnych warunkach. Przypomnieć należy, że tylko okres pracy do dnia 31 grudnia 1998 r., zgodnie z art. 184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), może być uwzględniony do stażu pracy, uprawniającego do otrzymania wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Dlatego też, dalsze okresy zatrudnienia wnioskodawcy nie mogły być przedmiotem rozważań ani w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji ani w postępowaniu apelacyjnym. Stosownie do art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu niższego wieku emerytalnego (przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40), jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz posiadają niezbędny okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Warunkiem uzyskania emerytury wcześniejszej jest również nieprzystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa (art. 184 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).

Dla oceny niniejszego stanu faktycznego, należy odnieść się do art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej. Zgodnie z tym przepisem, wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. W tym względzie ww. ustawa odsyła do przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43). Przesłankę odpowiednio długiego okresu pracy w warunkach szczególnych zawiera § 4 ww. rozporządzenia. Stosownie do tego przepisu pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienionych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: po pierwsze, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a po drugie, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W rozpoznawanej sprawie jak to wyżej wspomniano nie budziło wątpliwości Sądu Okręgowego spełnienie przez wnioskodawcę kryterium wieku emerytalnego 60 lat ani przesłanki ogólnego stażu składkowego i nieskładkowego, który organ rentowy ustalił na 25 lat, 7 miesięcy i 21 dni. Spornym zatem było jedynie spełnienie przez ubezpieczonego minimalnego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Przy czym zauważyć należy, że organ rentowy w świetle apelacji zakwestionował zaliczenie wnioskodawcy pracy w (...) Kombinacie (...) Oddział w E. z uwagi na niewykazanie zdaniem organ rentowego pracy w szczególnych warunkach u tych pracodawców oraz zakwestionował również pracę Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w B. z uwagi na brak stosunku pracy .

Jak wiadomo w sprawie z odwołania od decyzji rozstrzygającej o prawie do emerytury czy renty sąd rozpoznający takie odwołanie samodzielnie ustala wszystkie przesłanki tego świadczenia i może zakwestionować spełnienie nawet tych, których organ rentowy nie zakwestionował (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2008 r. II UK 104/08 LEX nr 658183; wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 25 stycznia 2002 r., II UKN 788/00, OSNP 2003 nr 23, poz.

575; 7 lutego 2002 r., II UKN 42/01, OSNP 2003 nr 22, poz. 551; 23 listopada 2004 r., I UK 15/04, OSNP 2005 nr 11, poz. 161; czy 7 marca 2006 r., I UK 195/05, OSNP 2007 nr 3 - 4, poz. 55). Na etapie postępowania apelacyjnego zasada ta również ma zastosowanie z tym ograniczeniem, iż Sąd Apelacyjny wiązany jest zakresem zaskarżenia wyroku oraz zakazem reformationis in peius (384 k.p.c.). Na Sądzie Apelacyjnym ciążył zatem obowiązek sprawdzenia po uzupełnieniu materiału dowodowego wszystkich przesłanek nabycia prawa do emerytury w szczególności co do spełnienia przez wnioskodawcę posiadania 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Niewątpliwe trafny okazał się zarzut obrazu art. 233 §1 k.p.c. poprzez ustalenie, iż w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w B. w okresie od 1.10.1980 r. do 1.06.1982 r. w ramach stosunku pracy. Ustalenia w tym zakresie w świetle sporządzonego uzasadnienia Sądu pierwszej instancji oparł on na zeznaniach świadków (k.93-94), jednakże analiza tych zeznań nie daje podstaw do poczynionych przez Sąd Okręgowy w tym zakresie ustaleń. Sąd Okręgowy tych dość ogólnych zeznań nie odniósł przy tym do dowodów z dokumentów tj. zachowanych akt osobowych dotyczących wnioskodawcy (koperta k.99), a jak wiadomo w utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, iż art. 233 §1 k.p.c. zawiera nakaz - nie doznający wyjątku, aby wyrażona ocena w aspekcie wiarygodności dokonana była na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału w sprawie oraz uwzględnienie wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2002 r. IV CKN 1256/00 lex nr 80267; wyrok SN z dnia 26 stycznia 2000 r. III CKN 562/98 (...); postanowienie SN dnia 23 stycznia 2002 r. II CKN 691/99 LEX nr 54339, Prok.i Pr.-wkl. (...)). Pominięcie przez Sąd Okręgowy wspomnianych wyżej dokumentów było zatem przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów. Analiza dokumentacji dotyczącej pracy wnioskodawcy w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w B. w okresie od 1.10.1980 r. do 1.06.1982 r. prowadzi do wniosku, iż wnioskodawca niewątpliwie był członkiem przedmiotowej Spółdzielni, o czym świadczą zachowane listy pobranych zaliczek dotyczące spornego okresu służące do wyliczenia wynagrodzenia wnioskodawcy według dniówek obrachunkowych. Do podobnego wniosku prowadzi analiza zaświadczenia o pracy i dochodach wnioskodawcy, gdzie wskazana została liczba dniówek obrachunkowych w latach 1980-1982, również umowa wnioskodawcy z (...) z dnia 3 października 1980 r. wskazująca na to, iż wynagrodzenie wnioskodawcy liczone będzie według dniówek obrachunkowych. Zachowana jest też deklaracja członkowska wnioskodawcy z 17 września 1980r., na której wskazano również, iż uchwałą Walnego Zgromadzenia z dnia 17 września 1980r. wnioskodawca został przyjęty na członka wspomnianej spółdzielni oraz zakres obowiązków wnioskodawcy jako członka Spółdzielni. Powyższych dokumentów w żaden sposób nie podważa wystawione w dniu 9 kwietnia 2013 r. świadectwo pracy (k. 84) całkowicie oderwane od przedstawianej dokumentacji wnioskodawcy wskazującej na zatrudnienie w ramach członkostwa w (...). Wszystko to sprawia, iż ustalenia Sądu Okręgowego co do tego, iż wnioskodawca wykonywał pracę traktorzysty w (...) ramach stosunku pracy są nietrafne. W ukształtowanym orzecznictwie sądowym przyjmuje się, iż zatrudnienie wynikające ze stosunku członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej nie odpowiada warunkom opisanym w art. 22 § 1 k.p., bowiem z jego istoty wynikają prawa i obowiązki niewystępujące w stosunku pracy, a wynikające z art. 18 ustawy z 1982 r. - Prawo spółdzielcze -Dz.U.1982 r. nr 30 poz.210 tekst pierwotny (por. w tym zakresie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2012 r. I UK 383/11 LEX nr 1215134; uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 1988 r., III CZP 32/88, OSNC 1989 Nr 10, poz. 152; wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 marca 2003 r., (...) SA/Łd (...), Prawo Pracy 2003 nr 9, s. 42; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2005 r., I UK 312/04, LEX nr 989238 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2009 r., I UK 115/09, LEX nr 558571; Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2009 r. I UK 186/09 OSNP 2011/13-14/189 wyrok SN z dnia 21 października 2009 r. I UK 115/09 LEX nr 558571). W świetle powyższych ustaleń i rozważań okres wykonywania pracy przez wnioskodawcę na stanowisku traktorzysty jako członka Spółdzielni nie może zostać zaliczony do okresu pracy świadczonej w szczególnych warunkach, a zatem ten zarzut apelacyjny okazał się jak już wcześniej wspomniano trafny.

Niezasadnym w świetle poszerzonego w postępowaniu apelacyjnym materiału dowodowego okazał się natomiast zarzut zaliczenia wnioskodawcy do okresu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w B. Zakładach (...) Oddział w (...)03.1973 r. do 14.11.1973 r. Ze świadectwa pracy wynika wprawdzie jedynie praca na stanowisku pracownika fizycznego (k.44) natomiast zeznający przed Sądem Apelacyjnym świadek R. Ś. potwierdził fakt pracy (choć nie umiał go umiejscowić precyzyjnie w czasie) jak i charakter tej pracy, które niewątpliwie miała charakter ciężkich prac załadunkowych. Zarówno praca świadka jaki wnioskodawcy w tym okresie polegała na ręcznym (łopatą)

załadowywaniu wagoników żwirem (piaskiem) stanowiącym surowiec do produkcji w przedmiotowych zakładach. Jak zeznał sam wnioskodawca norma dzienna przy załadunku tego piasku wynosiła 40 ton na każdego (k.171) . Zasadnym zatem było zaliczenie pracy wnioskodawcy w tym okresie do okresu pracy w szczególnych warunkach (ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe - Dział VIII. poz.1) .

Nie okazał się też trafny zarzut wadliwego zaliczenia wnioskodawcy do okresu pracy w szczególnych warunkach okresu od 20.02.1975 r. do 7.10.1975 r. (7 miesięcy, 17 dni) w (...) Kombinacie (...). W tym zakresie materiał dowodowy poszerzony przez Sąd Apelacyjny o dowód z zeznań świadka C. P. (k.65), którego zeznanie daje postawy do uznania okresu pracy wnioskodawcy za okres pracy w szczególnych warunkach. Zeznania tego świadka również pracującego w tej samej kopalni i mieszkającego w tym samym hotelu robotniczym są w pełni wiarygodne. Świadek wyjaśnił przy tym, iż pracę w kopalni podejmowali w celu uniknięcia służby wojskowej . Wykonywanie tej pracy potwierdza też świadectwo pracy dotyczącym tego okresu pracy (k.40) wskazujące na wykonywanie pracy pod ziemią, a sam fakt zatrudnienia potwierdzają też 3 wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej, z których wynika praca wnioskodawcy we wskazanym w okresie w Kopalni (...) (k. 12-15 akt kapitałowych). Biorąc pod uwagę powyższe dokumenty uznać należało, iż zarówno zeznania wnioskodawcy jak i świadka polegają na prawdzie. Trafnie zatem Sąd Okręgowy zaliczył okres zatrudnienia w kopalni jako prace wykonywane w górnictwie pod ziemią (Dział I poz. 1 wykazu A) . Trzeba jedynie po części przyznać rację organowi rentowemu, iż materiał dowodowy zebrany przed Sądem Okręgowym nie był wystarczający do uznania tego okresu.

W toku postępowania apelacyjnego wnioskodawca domagał się zaliczenie jeszcze innych okresów nieuwzględnionych lub w ogóle nie rozważanych przez Sąd Okręgowy. Z okresów tych nie mógł być zaliczony z przyczyn oczywistych okres pracy w Zakładach Usług (...) w S. (02.06.1995 r.- 30.11.1995 r.) , albowiem zarówno w świetle wystawionego świadectwa pracy dotyczącego tego okresu (k.152), jak i zeznań pracodawcy J. P. (k.170) wnioskodawca pracował tam w niepełnym wymiarze czasu pracy (1/2) . Istniały natomiast postawy do zaliczenia wnioskodawcy do okresu pracy w szczególnych warunkach okresu pracy części tego zatrudnienia w Miejskim Zarządzie Budynków Mieszkalnych w E. (od 11.07.1974r. 16.09.1974r.). W świetle złożonych przez wnioskodawcę dokumentów dotyczących tego okresu (k.153-158) wnioskodawca co najmniej od 11.07.1974r. do 16.09.1974r. pracował na stanowisku kierowcy wywrotki lub ładowacza . Dokumenty te mają też potwierdzenie w zeznaniu świadka przesłuchanego w postępowaniu apelacyjnym R. Ś. (k.171) , który potwierdził, iż wnioskodawca w tym zakładzie pracy woził gruz S. 25 (świadek też tam w tym czasie pracował) .

Materiał dowodowy zebrany w postępowaniu apelacyjnym w postaci zeznania świadka J. K. (2) dawał postawy do zaliczenia wnioskodawcy do okresu pracy w szczególnych warunkach okresu jego zatrudnienia w Gminnej Spółce (...) w E. od 01.07.1982r. o 09.11.1984r. - jako prace przy zakładaniu urządzeń melioracyjnych (dział X pkt 1). W świetle zeznań świadka, który również pracował w przedmiotowej spółce (wedle okazanego Sądowi świadectwa pracy w latach 1979-1990) zarówno on jak i wnioskodawca pracowali tam fizycznie ,bezpośrednio przy czyszczeniu rowów melioracyjnych, ich odmulaniu, obkładaniu faszyną , kładzeniu drenów i ich naprawie, konserwacji urządzeń melioracyjnych. Zeznania świadka korespondują w tym zakresie z zeznaniami wnioskodawcy złożonymi przed Sądem Apelacyjnym (k. 174). W tym zakresie przypomnieć wypada, iż fakt pracy wnioskodawcy przy konserwacji rowów w Gminnej Spółce (...) przed Sądem pierwszej instancji potwierdził świadek S. W. (k. 94) . Sam fakt pracy w Spółce (...) potwierdzają wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej, której kopię zawierają akta rentowe.

Reasumując - z powyżej zatem analizowanych okresów zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach podlegają:

- okres zatrudnienia w B. Zakładach (...) Oddział w (...)03.1973 r. do 14.11.1973 r. – ciężkie prace załadunkowe (o lat, 8 miesięcy, 14 dni) ;
- okres zatrudnienia w (...) Kombinacie (...) – od 20.02.1975 r. do 7.10.1975 r. – prace pod ziemią (o lat , 7 miesięcy , 17 dni) ;

- część okresu zatrudnienia w Miejskim Zarządzie Budynków Mieszkalnych w E. (od 11.07.1974r. 16.09.1974r.) na stanowiskach kierowcy wywrotki i ładowacza (0, 2,5) ;
- okres zatrudnienia w Gminnej Spółce (...) w E. od 01.07.1982 r. do 09.11.1984r. jako przy zakładaniu i konserwacji urządzeń melioracyjnych (2,4,9) ;

Zaliczenie pozostałych okresów zatrudnienia przez Sąd Okręgowy do okresów pracy w szczególnych warunkach, których również organ rentowy nie kwestionował - było trafne zdaniem Apelacyjnego, bowiem materiał dowodowy uzasadniał zaliczenie tych okresów pracy :

- w Spółdzielni Pracy (...) w S. (betoniarz) od 6.05.1971r. do 23.11.1972r. (1,6,19);
- w Zakładach (...) w E. (robotnik do prac ciężkich) od 27.11.1973r. do 1.02.1974r. (0,2,5);
- w Przedsiębiorstwie (...) w E. ładowacz 25.11.1975r. do 28.08.1976r. (0,9,4)
- w Spółdzielni Usług Rolniczych w E. (traktorzysta) od 4.10.1976r. do 30.06.1978r. (1,8,28);
- w Spółdzielni Kółek Rolniczych (traktorzysta) od 11.07.1978 r. do 30 września 1980 r. (2,2,19) ;
- w Spółdzielni Usług Rolniczych w E. Zakładzie Usług (...) w W. (traktorzysta) od 10.11.1984r. do 31.01.1991 r. (6,2,21)
- w MAT-P. Przedsiębiorstwie (...) od 19.03.1997r. do 30.08.1997r. przy produkcji parapetów i koszy z użyciem żywicy (0, 5, 21) ;
- w Zakładzie (...) w E. od 19.01.1998r. do 18.07.1998r. na stanowisku operatora koparki (0,6,0).

Zważywszy na fakt ,iż suma okresów zaliczonych przez Sąd Apelacyjny po poszerzeniu materiału dowodowego , nawet po wyeliminowaniu wadliwie zaliczonego przez Sąd Okręgowy okresu pracy wnioskodawcy jak członka Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej przekracza 15 lat ,uznać należało, iż wnioskodawca spełnia również tę jedyną sporną w sprawie przesłankę do nabycia emerytury .

Reasumując - mimo wadliwego w części uzasadnienia Sądu Okręgowego , zaskarżony wyrok słusznie przyznaje wnioskodawcy prawo do emerytury, przy czym określenie daty, od której świadczenie przysługuje nastąpiło z naruszeniem art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej, bowiem emeryturę przyznana od dnia złożenia wniosku (12.04.2013 r.) zamiast od miesiąca, w którym złożono wniosek (czyli 01.04.2013 r.). Korekta wyrok w tym zakresie wobec braku apelacji wnioskodawcy i zakazu z art. 384 k.p.c. nie była możliwa.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 oraz § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1349 z zm.).